

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВОГО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-
ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (33)

Вінниця – 2020

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 1 (33)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал
(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік
Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 3 від 25 лютого 2020 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2020. – Випуск 1(33). – 155с.

З М І С Т

ВІДПОВІДАЛЬНЕ ЛІДЕРСТВО – ШЛЯХ ДО УСПІХУ

ПЕДАГОГІЧНІ ТА ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ

РОМАНЕНКО В.В <i>Англійський фольклор як засіб формування соціокультурної компетентності школярів та студентів на різних етапах вивчення іноземної мови.</i>	13
ШЕРШУН Г.В <i>Безпека життєдіяльності як важлива складова професійної підготовки майбутнього фахівця.....</i>	17
ГРУЩЕНКО М.М., ЛЕЛЯК Л. М., MARTИНЮК В.М., ДМИТРИШИН Д.О <i>Формування фізичної культури особистості – основна педагогічна функція фізичної культури</i>	21
БУГА О.І <i>Діджиталізація педагогічної освіти освітнього процесу в закладах вищої освіти.....</i>	26
АВТУХОВ С.Л. <i>Фахова музична підготовка</i>	30
ЗАВАЛЬНЮК Я.М <i>Lexikologie, ihre aufteilung</i>	33
ГОРБАТА Л.Ф., ГУЛЯС Н.М <i>Позакласне життя та діяльність наукового обласного ліцею-інтернату.....</i>	39
КОРОЛЬ Т.І. <i>Формування навичок мислення вищого рівня на уроках англійської мови.....</i>	42
КРОПИВНИЦЬКА Г.М., ЛАГОЛА І.М. <i>Використання технологій інтерактивного навчання на уроках літературного читання під час вивчення творів різних жанрів (на прикладі творчості Т.Шевченка).....</i>	49
СЛОБОДЯНЮК В.Ю. <i>Особливості роботи з інтерактивними посібниками на заняттях з німецької мови</i>	54
ГОРБАТА Л.Ф. <i>Складові компоненти здорового способу життя старшокласників</i>	58
ЦАРИК А.П., ДМИТРИШИН Д.О. <i>Орієнтація оздоровчих видів гімнастики в систему фізичного виховання школярів</i>	61
ЯКОВЛІВА О. П <i>Формування когнітивної діяльності учнів початкової школи у процесі ігрової терапії.....</i>	66

ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ ЯК МЕХАНІЗМ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ

КЛИМЕНКО О.Ф <i>Теоретико-методологічне обґрунтування поняття сталого розвитку</i>	70
САВЧЕНКО О.С <i>Особливості копінг-поведінки творчої особистості</i>	73

ДУБЕНСЬКА Т., ЛАГОЛА І.М. Використання технологій критичного мислення на уроках літературного читання як засобу формування мовної особистості молодшого школяра.....	75
ЯРМОЛЕНКО М.П. Експериментальне дослідження креативності підлітків	80
КОВАЦЕНКО Г.В Розвиток образного мислення студентів на заняттях з фортепіано	85
ПЛОТИЦЬКА Ю.П Ефективна комунікація як засіб виробництва знання	89
ФЕДОРЧУК С.Ф Проблеми духовного розвитку особистості у контексті сучасних культурних умов	92
ОСАДЧУК А.С Вчинення правопорушень студентами	94

ЛАБОРАТОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ ПЕДАГОГА

СВИНАРЧУК В.М Сценарій військово-спортивного свята «Козацькі ігри патріотів»	97
ДИМІНСЬКА В.К., ПЕКУРАРУ Л.Г Музика об'єднує світ	104
МАРЦЕНЮК В.М Виховна година «Я – дитина і маю права».....	109
ДИМІНСЬКА В.К ПЕКУРАРУ Л.Г. Про що може розповісти сонатна форма	116
МАЗУР Т.А., БЕРЕЖАНСЬКА О.Ю. «О слово рідне, хто без тебе я?»	120
КАСІЯНЕНКО О.М Оформлення реквізитів: вимоги та правила План–конспект заняття.....	131
КИСЕЛЕВ Д.Л Из эпистолярного обзора возрождения: Данте и Шекспир..	139
КУШКО І.С. Розробка уроку: Державотворчий процес періоду директорії....	142
ПРИСЯЖНЮК Д.С Спорт у Вінниці на початку ХХ століття.....	149
КЛАПКО С.В. Тематичні обрії Шевченкової поезії	152

ВИМОГИ до підготовки науково-методичних статей Збірника «Вісник науково-методичних досліджень «Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	156
--	-----

ПЕДАГОГІЧНІ ТА ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ

4. Матвеев А. П. Фізична культура особистості – проблема педагогіки. А. П. Матвеев // Фізична культура: виховання, освіта, тренування. – 1998. – № 2. – С. 10-12.
5. Максименко Н. В. Фізичне виховання школярів: Монографія. / Н. В. Максименко. Дніпропетровськ: Інновація. – 2007. – 252 с.
6. Слущкий В. І. Особистість і технологія в педагогічному процесі / В. І. Слущкий // Педагогіка. – 2009. – № 6. – С. 84-88.
7. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів / Б. М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. – 2007. Ч. 2. – 248 с.

УДК378.147:004.38

БУГА О.І., кандидат педагогічних наук, керівник науково-аналітичного відділу КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Summary. *The estimation of the state of digitization (use of digital technologies) in Ukraine and in the world to improve its efficiency. The successful world experience is generalized, problems of digitization in education are highlighted. The theses define the degree of institutional support for stimulating the development of digitization in education.*

Keywords: *digitization, digital technology, e-learning.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах з величезною швидкістю зростають потоки інформації, розвиваються технології її обробки та зберігання, реальне життя все більше переходить у «цифру». Не виходячи з дому, ми можемо відвідати кращі музеї та театри світу, прослухати найцікавіші лекції в університетах, доторкнутися до таємниць живої природи, поспілкуватися з друзями й колегами в будь-якій точці планети і навіть узяти участь у різних семінарах і конференціях.

Такі зміни неминує торкатися всіх аспектів суспільного життя, де, з одного боку, створюються нові можливості для розвитку, а з іншого, – породжуються численні ілюзії. Одним із громадських інститутів, які зазнали інформаційного впливу, стала система вищої освіти.

Цифрова трансформація – це неминучий процес, що відбувається в

усьому світі. Високотехнологічні досягнення впроваджуються в наше життя нон-стоп. З огляду на це, педагоги необхідно вчитися постійно й паралельно з основною діяльністю. Чинниками трансформації сучасної освітньої взаємодії є процеси глобалізації, діджиталізації й конвергенції. Значною мірою вони визначають життя сучасної особистості та суспільства ХХІ століття [1].

Аналіз останніх досягнень і публікацій. Розвиток технологій спричиняє розробку нових інструментів навчання й робить освітній процес більш ефективним. Однак бездумне застосування цих інструментів призводить до зворотного ефекту, коли реальне пізнання змінюється ілюзорним, а навчання перетворюється просто в розваги. Формується нова ідеологія, заснована на «Гейміфікації» та

№ 1 (33)

«Діджиталізації» освіти, де на зміну традиційним учителям йдуть «ігро-педагоги», «координатори онлайн-платформ і освітніх траєкторій».

Під цифровою трансформацією розуміємо процес діджиталізації, що спрощує доступ до інформації. Цифрові технології впевнено займають своє місце в нашому повсякденному житті. Згідно з останніми дослідженнями агентства мобільного маркетингу LEAD та Київського міжнародного інституту соціології, понад 85 % українців віком від 18 до 30 років користуються смартфонами із сенсорними екранами. Порівняно з попередніми роками, частка користувачів смартфонів в Україні за останні два роки зросла на 26 % [3]. Інші дослідження [4] вказують на те, що українці в середньому мають по 3-4 гаджети.

Поняття «діджиталізації» такі науковці, як Левченко О., Гусева О., Легомінова С., Калач Г., Жерновникова О. тлумачать як способи приведення будь-якого різновиду інформацію в цифрову форму з використанням цифрових технологій [2, с. 259].

Мета статті: аналіз упровадження діджиталізації в систему вищої освіти, визначено сутність і значення діджиталізації (використання цифрових технологій) для навчального процесу в закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поширенню діджиталізації в освіті сприяє 3G зв'язку, за допомогою якого розповсюджуються цифрові технології. В Україні поступ діджиталізації успішно відбувається в напрямках електронного навчання (e-learning), ІТ (інформаційних технологій), ТКП (телекомунікаційні послуги) [1, 2].

За даними WEF-2017 року «Глобальний звіт з інформаційних технологій», Індекс мережевої готовності

(NRI – Networked Readiness Index) характеризує Україну, у якій NRI дає змогу оцінити рушійні фактори й наслідки досягнення певного ступеня мережевої готовності та мобілізації цифрових технологій з урахуванням у цьому процесі ролі всіх суб'єктів, виявити спільні і слабкі сторони, на якій доцільно звернути увагу при розробленні національних стратегій підвищення мережевої готовності.

Сукупність законодавчих та нормативних документів у сфері цифрових технологій має багато невизначеностей і суперечностей, а саме: забагато регулюючих норм та інститутів, адміністративного і податкового тиску на суб'єкта діяльності; спроможність держави ефективно поратися із взятими на себе повноваженнями є низькою.

Сутнісними характеристиками цифрових технологій є мобільність, доступність та безкоштовність, зберігання та використання інформації незалежно від місця знаходження, відсутність необхідності оновлення та встановлення програмного забезпечення, тому що технології «стали хмарними».

Цифрова революція з її швидкими темпами невпинно входить в освітній простір. Заклади освіти з їхніми усталеними цінностями, сформованими віковими традиціями, визначаються, як приймати, сприяти, чи, можливо, протистояти цим новим тенденціям. Проте сучасні зміни – це не просто зміна тенденцій чи данина моді, ідеться про глобальний перехід: цифрові інформаційні та комунікаційні технології замінюють книгу та друковане слово як провідний носій. Цим змінам можна приписати такий самий фундаментальний зміст і наслідки для суспільства, який до цього мали розвиток мови, писемності, винахід книгодрукування. Друковані

книги та тексти дозволили безпрецедентне поширення інформації та знань, а також широкий доступ до освіти. Кожен новий спосіб поширення інформації робить виклик суспільству своїми новими можливостями збереження та передачі інформації, для яких потрібно шукати нові структури та способи управління. Практично будь-які дані можливо перетворити в цифровий формат, їхня кількість практично необмежена завдяки різноманітним можливостям зберігання. Збережені дані обробляються автоматично й одразу ж стають доступними по всьому світу завдяки мережам.

Необхідно, щоб освіта давала впевненість і готовність до змін, робила випускника закладів вищої освіти менш залежним від фактів і знань, вчила розвиватися разом з технологіями. А це означає, що університет повинен навчати оперативно вирішувати завдання, знаходити необхідну інформацію та знання, уміти працювати в команді, бачити перспективу й готуватися до неї, уміти приймати рішення, розробляти і реалізовувати проекти, відповідати на запити, будувати комунікації і партнерство [5].

У такий спосіб змінюється роль викладача: стандартна лекція, записана під диктовку, знижує мотивацію до навчання, адже будь-яку інформацію можна знайти в мережі, де пропонують різні сертифікаційні безкоштовні та платні on-line курси, підготовлені провідними закладами вищої освіти для всіх охочих.

Питання, чи не втратить освітня галузь своє місце і роль у суспільстві внаслідок цифрової революції, залишається відкритим. Хоча заклади вищої освіти пропонують сьогодні дуже багато, молоде

покоління ставить під сумнів доцільність загальної освіти: яку кількість класичних знань може дати освітній заклад, коли всі світові знання можна носити в кишені? Проте саме цей оцифрований світ і відкриває нове вікно можливостей для освітян: формування компетенцій, які дають змогу правильно орієнтуватися в потоці надлишкової інформації, користуватися нею, застосовувати, критично оцінювати. В умовах втрати закладами освіти монополії на знання викладачеві відводиться роль провідника в інформаційному потоці. Чи впораються викладачі з такими викликами, адже студенти швидше стають експертами у використанні цифрових носіїв, ніж викладачі. Сьогодні можна спостерігати різні реакції: як ігнорування чи протидію освітян новим тенденціям, так і стимулювання та інтеграцію новітніх технологій у навчальні процеси та окремі дисципліни.

Розвиток технологій спричиняє розробку нових інструментів навчання і робить навчальний процес більш ефективним. Проте бездумне застосування цих інструментів призводить до зворотного ефекту, коли реальне пізнання змінюється ілюзорним, а навчання перетворюється в розваги. Формується нова ідеологія, заснована на «Гейміфікації» та «Діджиталізації» освіти, де на зміну традиційним учителям йдуть «ігро-педагоги», координатори онлайн-платформ і освітніх траєкторій.

Отже, одним із викликів діджиталізованого суспільства є готовність педагога до цифрової трансформації процесу навчання, проектування індивідуальної освітньої траєкторії та організації сучасного процесу партнерства між учнями та вчителем, педагогами та батьками.

Якщо більша частина співпраці викладача і студента переноситься в медіапростір, чи не втрачає університет своєї ролі закладу освіти? Роль університету також зазнає певної трансформації. Університет має пропонувати власну платформу для обміну інформацією, надавати технічні можливості для комунікації між викладачем та студентами, гарантувати якість такої комунікації. Водночас це місце, де колеги можуть обмінюватися досвідом, думками щодо ефективності певних підходів, разом наповнювати та вдосконалювати навчальну платформу.

Висновки. Отже, в системі національної освіти зумовлена

необхідність гнучкого реагування на потреби в кадрах високої кваліфікації, конкурентоздатних, що передбачає оновлення способів і засобів комунікації. Цифрова трансформація стає головним трендом сучасності та радикально перетворює сутнісні характеристики процесів усіх царин суспільного життя. Сьогодні вже неможливо закладові вищої освіти залишатися осторонь цифрової трансформації. Цифрові технології стали невід'ємною частиною нашого життя, тому спроба уникати їхнього використання означає «втечу» від реальності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Жерновникова О. А. Застосування хмарних технологій при підготовці майбутніх учителів математики до навчального проектування. *Таврійський вісник освіти*. Херсон, 2015. Вип. 3. С. 98-104.
2. Жерновникова О. А. Психологічний аспект реалізації дистанційних освітніх технологій у навчальний процес майбутніх учителів математики. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*. Бердянськ, 2017. Вип. 2. С. 219-225.
3. Ковальчук В. І., Подольська І. С. Застосування цифрової педагогіки в підготовці майбутніх фахівців сфери підприємництва. *Молодий вчений*. № 5, 2018. С. 523-526.
4. Куприна К. А. Диджитализация: понятие, предпосылки возникновения и сферы применений. *Вестник научных конференций*. № 5, 2016. С. 259-262.
5. Кількість користувачів смартфонів збільшилась до 85 % – дослідження. *Детектор медіа* [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ms.detector.media/mediaprosvita/research>.
6. Viber виявився найпопулярнішим месенджером серед українців – дослідження. *Укрінформ* [Електронний ресурс]. Режим доступу: [tps://www.ukrinform.ua/rubric-ecopomy](https://www.ukrinform.ua/rubric-ecopomy).
5. Тульчинский Г. Л. Цифровая трансформация образования: вызовы высшей школе. *Цифровая цивилизация: вызовы и трансформация современности*. ФН-6, 2017. С. 122-136.